

Mitä KYS on tehnyt potilasturvallisuuden eteen.

Jari Saarinen, hankejohtaja VeTe -hanke
TtM, LT, erikoislääkäri

Mitä terveydenhuollon laadulla tarkoitetaan?

Laadukas terveydenhuolto käyttää resurssit parhaalla mahdollisella tavalla

- ***Turvallisesti***
- Tuhlaamatta
- Korkeatasoisesti
- Eniten hoitoa tai preventiivisiä toimenpiteitä tarvitsevien terveystarpeisiin

John Øvretveit. Health service quality. Blackwell Scientific Press, Oxford, 1992

Laadun eri näkökulmat

- **Potilaan laatu näkökulma:** mitä potilas odottaa ja haluaa
- **Ammattilaisen laatu näkökulma:** mitä potilaat tarvitsevat
- **Johtajan laatu näkökulma:** laatu kuluttaa resursseja - tavoitteena paras tulos ilman tuhlausta, virheitä ja viiveitä

Øvretveit (1992) Health Service Quality. Blackwell Scientific Press, Oxford.

Mitä potilasturvallisuudella tarkoitetaan?

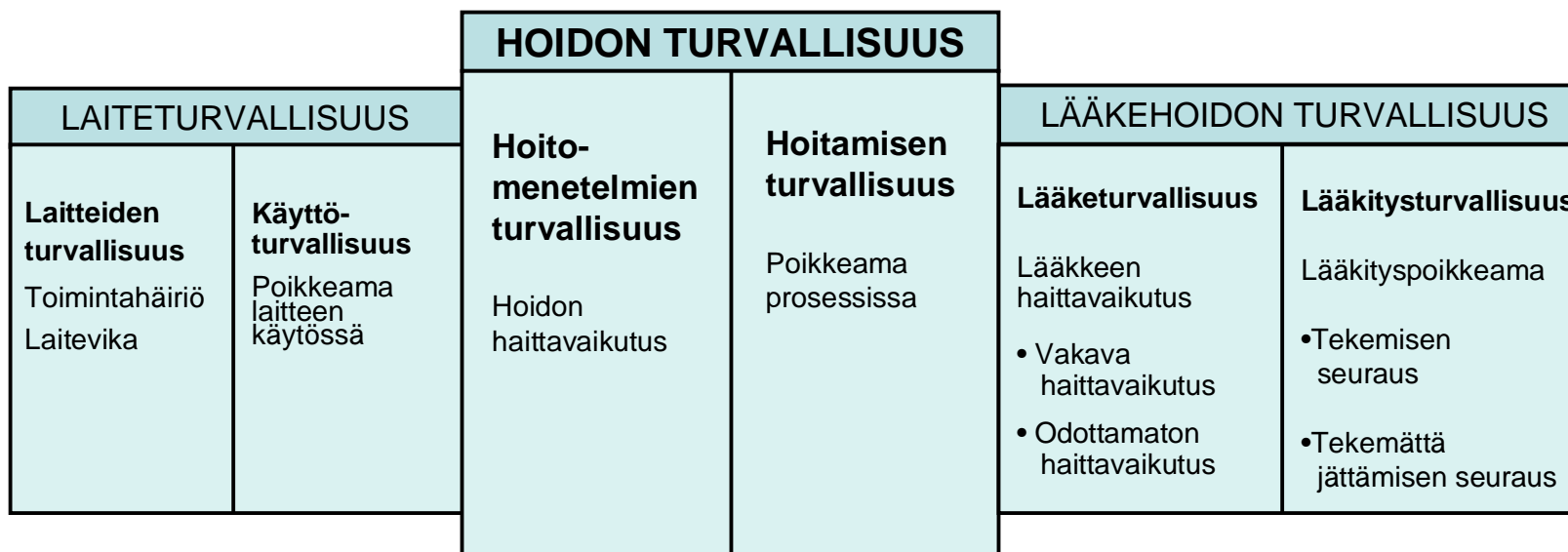
- Tarvitaan yhteinen kieli, jotta vaikeista asioista puhutaan samassa merkityksessä
- Hoitoon liittyvät ”läheltä” piti ja haittatapahtumatilanteet, jotka mahdollisesti voitaisiin ehkäistä.
- Syylistämätön kulttuuri tavoite: ”Etsitään pääsyitä – ei syypäitä

- Vaaratapahtuma on mikä tahansa potilaan turvallisuuden vaarantava tapahtuma, joka aiheuttaa tai voi aiheuttaa potilaalle haittaa

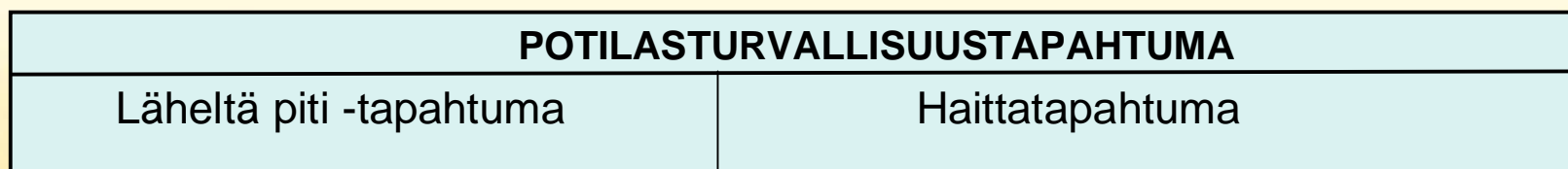

POTILASTURVALLISUUS

Suojaukset

Suojaukset

Ei haittaa potilaalle

Haitta potilaalle

Potilasvahinko

Lääkevahinko

Potilasturvallisuuden edistämisen strategiset lähtökohdat (STM)

1. Potilasturvallisuus oleelliseksi osaksi **terveydenhuollon toimintakulttuuria**
2. Vahvistetaan **potilaan asemaa** ottamalla potilaita mukaan
3. Potilasturvallisuuden parantaminen osa terveydenhuollon **johtamista**
4. Parannetaan koulutuksella ja tietoa jakamalla terveydenhuollon toimijoiden kykyä **ehkäistä** haittatapahtumia ja **käsitellä** pt-asioita potilastyössä
5. Ennakoidaan pt-riskejä niiden välttämiseksi
6. Luodaan haittatapahtumien **seuranta- ja raportointimenettely** ja arvioidaan siihen liittyvät säädöstarpeet
7. Luodaan järjestelmät haittatapahtumien ja läheltä piti –**tilanteiden käsittelemiseksi**
8. Kehitetään **prosesseja ja rakenteita** potilasturvallisuutta edistävällä tavalla

Potilasturvallisuus KYSssä

- Potilasturvallisuussuunnitelma
- Potilasturvallisuutta tukevat rakenteet ja organisaatio
- KYS kouluttaa henkilöstään jatkuvasti potilasturvallisuudessa
- Mittaus ja seurantajärjestelmien kehittäminen
- Laatu järjestelmä
- Potilasturvallisuuskulttuuritutkimukset
- Innovaatioiden ja hyvien käytänteiden hyödyntäminen
- Potilasta pyritään osallistumaan

Mistä KYSssä saadaan mm tietoa potilasturvallisuudesta

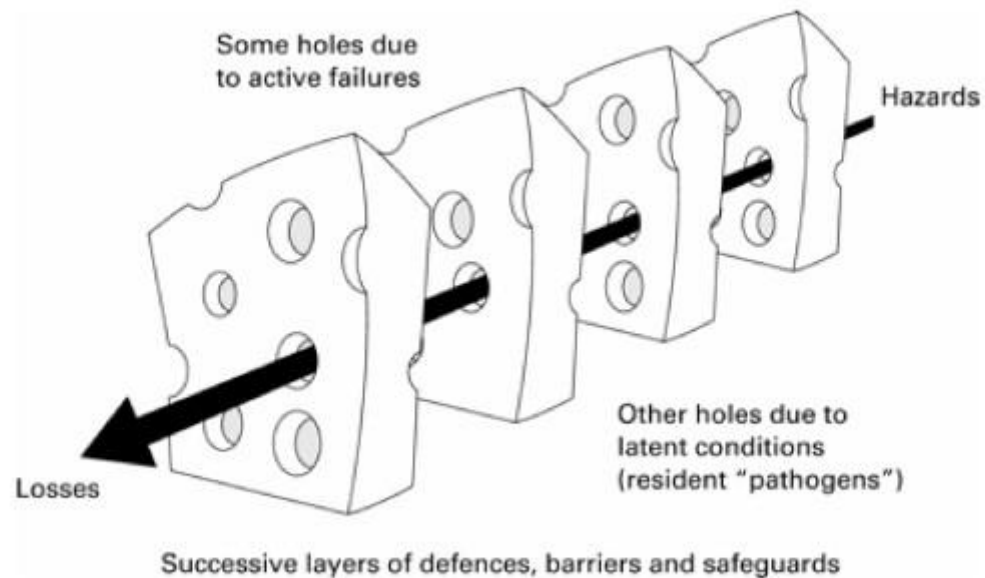
- HaiPro
- Sairaala antibiootti- ja infektio SAI –rekisteri
- Hoitoilmoituskanta HILMO
- Potilasvahinkoilmoitukset ja korvatut potilasvahingot
- Lääkevahinkoilmoitus ja lääkkeiden haittavaikutusilmoitukset
- Potilaspalaute
- Auditoinnit
- Laiterekisterit

HaiPro käytössä KYSssä työkaluna potilasturvallisuudessa

- Verkkopohjainen raportointijärjestelmä
- HaiPro –järjestelmään ilmoitetaan hoitoon liittyvät virheet ja poikkeamat
 - joista olisi voinut aiheutua haittaa potilaalle eli läheltäpiti tilanteet
 - joista on aiheutunut haittaa potilaalle eli haittatapahtuma
- Mitä ilmoitetaan:
 - lääke- ja nestehoitoon
 - tiedonkulkuun tai hallintaa
 - toimenpiteisiin liittyvät
 - laboratorio- tai kuvastamistutkimuksiin liittyvät
 - laitteisiin tai niiden käyttöön liittyvät
 - aseptiikkaan jne

Miksi HaiProta käytetään.

- **Jotta virheistä opittaisiin ja hoitoa voitaisiin kehittää turvallisemmaksi.**
 - ymmärretään, että kaikille sattuu virheitä, keskustellaan virheistä avoimesti, miksi tapahtui?
- **James Reason: Sveitsin juustomalli**

Viisi vaarallisinta sanaa

- TÄMÄ
- EI
- VOI
- TAPAHTUA
- MEILLÄ

Suojauskäytäntöjä mm

- Kuittauskäytäntöjä
- Kaksoistarkistukset
- Muistilista
- Tarkistuslistat

Potilasturvallisuuden perusteita kirurgiassa

- •Kirurgiset komplikaatiot näkyvät nopeasti
 - tunnista –tunnusta –korjaa –dokumentoi –ota opiksi!
- •Suuri inhimillisten tekijöitten ja tiimityön merkitys
 - asennetta –tietoa –taitoa –kommunikaatiota
- •Välineurheilua
 - steriliteetti –anestesia –välineiden toimintavarmuus ja oikea käyttö
- •Koko hoitoprosessin vaikutus lopputulokseen
 - potilasvalinta –oikea menetelmä –oikein ajoitettu toimenpide –seuranta ja jälkihoito
- •Koulutus, standardit ja tulosten vertailu
 - yksinkertaisuus –yleistettävyys –mitattavuus

- Vaikka pyritään toimimaan mahdollisimmin turvallisesti ja huolellisesti, toiminta on inhimillistä
 - Kirurgiaan liittyvä kuoleman riski 0.4-0.8%
 - WHO:n vuonna 2007 käynnisti potilasturvallisuuskampanjaa, jolla pyritään mm. lisäämään leikkaustoiminnan turvallisuutta
 - Leikkauksen tarkistuslista
- Listan käytön on laajassa kansainvälisessä monikeskustutkimuksessa osoitettu myös korkean teknologian maissa vähentävän komplikaatioita ja kuolleisuutta **kolmanneksella**

Entä potilaan voimaannuttamisen työkalut

- Potilasohjeet

- Huoneentaulut
- Kysyminen, vuorovaikutus, rohkeus
- Osallisuus

- Potilasturvallisuus on yhteinen asia!
- Kysy hoidostasi vastaanotolla ja sairaalassa!
 - kysy mitä toimenpiteet merkitsevät hoitosi kannalta
 - kerro huolesi ja epäilyksesi
 - kerro mielipiteesi hoidon tarpeesta
 - varmista, että saat tiedot sinulle tehtyjen toimenpiteiden tuloksista
- Kysy ja kerro lääkeshoidostasi!
 - pidä luetteloa käyttämästäsi lääkkeistä
 - tutustu lääkkeisiisi ja kerro niistä hoitohenkilökunnalle
- Kun läheisesi sairastaa ole läsnä.